

Jutlus Nõos K, 26.12.18 kell 11.00, II jõulupüha

Lektsioonid: Jr 20:7–11,13; Ap 6:8,11–15; 7:51–60

Jutlus: Mt 10:16–22

Laulud: 35 (1–5); 366 (1–4); 31A (1–5); 24 (1–6)

Vaata, ma läkitan teid nagu lambaid huntide keskele. Olge siis arukad nagu maod ja tasased nagu tuvid! Hoiduge inimeste eest, sest teid antakse ülemkohtute kätte ja teid piitsutatakse nende sünagoogides, teid viiakse minu pärast ka maavalitsejate ja kuningate ette neile ja rahvastele tunnistuseks. Aga kui teid reedetakse, ärge muretsege, kuidas või mida peate rääkima, sest teile antakse tollel tunnil see, mida rääkida, sest teie pole rääkijad, vaid teie Isa Vaim kõneleb teie kaudu. Aga vend annab surma venna ja isa lapse, ning lapsed tõusevad vanemate vastu ja lasevad neid surmata. Ja teie saate kõikide vihaalusteks minu nime pärast. Aga kes peab vastu lõpuni, see päästetakse.

Jõulupühad on rõõmu ja rahu pühad, sest just rõõmu ja rahu kuulutasid inglid Petlemma väljal karjastele – koos nendega ka kogu inimkonnale.

Kuid taevalik rõõmu- ja rahusõnum anti maailma, mis ei ole suuremas osas valmis seda sõnumit vastu võtma. Jh 1:5 on ju öeldud: „Ja valgus paistab pimeduses, ja pimedus ei ole seda omaks võtnud.“

Vaatasin üle täna hommikused uudised. Tänu Jumalale, terroriakte ei paista I jõulupühal olevat maailmas toimunud. Kuid eile hukkus Järvamaal autoõnnetuses 55-aastane naine ja 3 inimest said vigi, ohvriteta liiklusõnnetusi oli veel. Ning õhtul tehti Tartu Tasku keskuses pommiähvardus.

Mainisin ka eilse I jõulupüha jutluses, et Petlemma jõulurahule pidi paratamatult järgnema mure ja vaev, sest Jumal tuli maailma, mis on patune ja viimselt kaduv. Meenutasin ka Mt 2 kirjeldatud Petlemma lastetapmist kuningas Heroodese poolt, mida kirikukalendris tähistatakse 28. detsembril süütalastepäeval.

Kohas ja ajal, kus Jumala arm maailma erilisel valgustab, astub kurigi erilise innuga sellele vastu. Nõnda on jõulude ajal kõrvuti taevaliku rõõmu- ja rahusõnumiga tarvis kõnelda ka sellest, kuidas olla valmis rünnakute vastu, mida võtab maailma pimedus ette taevaliku valguse suhtes.

Teisel jõulupühal mõeldakse traditsiooniliselt Stefanose märtrisurmale. Lugesime selle kohta juba ka altarist. Stefanos oli Jeruusalemma algkoguduse diakon, kes, nagu ütleb Ap 4:8, tegi, „täis armu ja väge, ... imetegusid ja suuri tunnustähti rahva seas.“ Tema oli Kristusega maailma tulnud valguse pühendunud esindaja. Ja pimedus, keda esindasid siis Moosese käsuõpetusele ustavad juudid, ei tahtnud tema valgusekuulutust omaks võtta. Nõnda suri Stefanos juutide kivirahe all valgusest tunnistades ja oma surmajate eest palvetades. Ap 7:55–56 on öeldud: „Stefanos aga, täis Püha Vaimu, vaatas ainiti taevasse ja nägi Jumala kirkust ning Jeesust seisvas Jumala paremal käel ja ütles: „Ennäe, ma näen taevaid avanevat ja Inimese Poja seisvat Jumala paremal käel.“ Ning enne surmaunne uinumist ta ütles (Ap 7:60): „Issand, ära pane seda neile patuks!“

Tänases jutlusealuses tekstis õpetab Jeesus oma jüngritele, kuidas siis käituda valguse lastena selles maailmas, mis pigem eelistab olla pimeduses ja vihostub valgusetoojate peale.

Jeesus ütleb: „Olge siis arukad nagu maod ja tasased nagu tuvid!“ See tähendab seda, et Jeesuse jüngri isiksuses peab eelkõige valitsema tasakaal. Ta ei tohi olla ainult arukas ja kaval. Samuti ei tohi ta olla ainult tasane ja naiivne. Ainult arukus koos tasadusega annab hea eelduse hakkamasaamiseks usu kandjana uskmatuse maailmas.

Kristlase tasaduse näiteid on Piiblist lihtne tuua, olgu selleks kasvõi Jeesuse õpetus Mt 5:39: „Ärge pange vastu inimesele, kes teile kurja teeb, vaid kui keegi lööb sulle vastu paremat põske, keera talle ka teine ette!“ Kuid mil viisil peab kristlane olema arukas nagu madu?

Sellise tegutsemisviisi näiteks võib tuua kirjakohta 1Kr 9:19–22, kus apostel Paulus kõneleb, kuidas ta teeb end meelepäraseks inimestele, et neid evangeeliumi poole võita: „Sest ehk ma küll olen sõltumatu kõigist inimestest, hakkasin ma kõikide orjaks, et võita võimalikult palju. Ma olen saanud juutidele juudiks, et võita juute, Seaduse all olijatele – ehkki ma ise küll ei ole seadusealune – olen

saanud seadusealuseks, et võita seadusealuseid. Seaduseta olijatele ma olen saanud seadusetuks – ehkki ma ise ei ole ilma Jumala seaduseta, vaid Kristuse seaduses –, et võita neid, kes elavad Seaduseta, nõrkadele ma olen saanud nõrgaks, et võita nõrku. Ma olen kõigile saanud kõigeiks, et igal juhul mõned päästa.“

Ka Jeesuse sõna „hoiduge inimeste eest“ meie jutlusealuses kirjakohas ei tähenda mitte inimeste eest põgenemist, vaid oma kuulutuseks arukalt aja ja koha valimist. Vahel ei piisa ka meie arukusest ja tasasusest, et seista silmitsi inimestega, kes pole valmis evangeeliumi vastu võtma. Võib-olla mõtleb midagi sellist ka Jeesus, kui ta ütleb Mt 7:6: „Ärge andke seda, mis on püha, koertele, ja ärge heitke oma pärleid sigade ette, et nad neid ei tallaks oma jalgadega ega pöörduks tagasi ja teid lõhki ei kisuks!“

Ent kui siiski juhtub usukuulutajast mitteolenevatel põhjustel, et ta pälvib vaenulike jõudude pahameele ja sunnitakse oma teo eest vastust andma, siis julgustab Jeesus oma jüngreid: ärge muretsege, mida te peate kõnelema, „sest teie pole rääkijad, vaid teie Isa Vaim kõneleb teie kaudu.“ Selle juhtumi heaks näiteks on juba eelmainitud diakon Stefanose juhtum. Tema kõne vaenuliku Suurkohtu ees on üks paremini läbi mõeldud kõnesid UT-s: 2/3 kõnest kiidab Iisraeli Jumalat ega lähe seega Stefanose vastate vaadetega vastuollu. Kuid siis heidab Stefanos Suurkohtule terava süüdistuse Ap 7:51: „Te kangekaelsed ja ümberlõikamatud südamed ja kõrvadelt! Teie panete alati vastu Pühale Vaimule, nii nagu teie isad, nõnda teete teiegi.“

Ma arvan, et teiegi olete kogenud olukordi, mil teid on teie usu pärast risküsitletud ja püütud lausa kimbatusse ajada. Ja arvan ka, et olete nendel hetkedel kogenud erilist kindlust ja südamejõudu ega pole kartnud vastata. Küllap on just Püha Vaim see, kes teid neil hetkil aidanud on.

Jeesus meenutab meie kirjakohas oma jüngreile ka rasket asjaolu, et veresidemed inimeste vahel ei pruugi kahjuks maksta ususõna vastuvõtmisel: „Aga vend annab surma venna ja isa lapse, ning lapsed tõusevad vanemate vastu ja lasevad neid surmata.“ Juba prohvet Miika on öelnud selge sõnaga (7:6): „Sest poeg põlgab isa, tütar tõuseb ema vastu, minia ämma vastu: inimese vaenlasteks on ta oma kodakondsed.“ Miks Jumal seda talub? Sest oleme ju harjunud mõtlema, et perekond on püha?

Aga võib-olla peitub siingi Jumala plaan. Olen nimelt vahel imestanud, kuidas inimesed toetuvad oma usklike vanavanemate või ka tuttavate usuinimeste usu peale, olemata ise enda ja Jumala vahekorra parandamiseks midagi teinud. Nad ütlevad, et minu vanaema käis kirikus või minu vanaisa oli kirikuõpetaja, kuid ise kirikus ei käi ja usust lugu ei pea. Inimesed ei saa minna viimses kohtus Jumala ette suguvõsade või perekondade kaupa. Siis ei aita kokkuhoidmine ja üksteise eest seismine enam midagi. Võib-olla on Jumal muutnud ususidemed inimeste vahel meelega sõltumatuks veresidemeist mitte sellepärast, et inimesi kiusata, vaid hoopis sellepärast, et nad õpiksid ise enese hinge eest hoolitsema.

Jeesus ütleb ka: „Ja teie saate kõikide vihaalusteks minu nime pärast.“ See on tõsi. Jeesuse nimi pole populaarne, see on väga raske inimestel üle huulte tulema. Kuid Jeesuse nime võib kasutada julgelt, kartmata eksida 2. käsu vastu: sina ei pea minu nime asjata suhu võtma. On ju Jeesus samapalju inimene kui Jumal ja tema nime on hea usuvalguse levitamisel kasutada. Ometi on just Jeesuse nime kõige rohkem häbenetud ja inimesi selle nime tõttu vaenatud. Arvan, et õndsad on need pered, kus seda kallist nime nüüd jõulupühadel rohkesti kasutatakse. Õnneks on nüüd seda teha lihtsam kui muidu, sest kuidas sünnipäevalapsest tema sünnipäeval rääkimata jätta!

Jeesus lõpetab oma kõne jüngritele töötusega: „Aga kes peab vastu lõpuni, see päästetakse.“ Meie kui usukuulutajate ülesanne on ühest küljest väga raske. Meil tuleb olla valguse saadikud pimeduses. Valgusallikas on pimeduses väga kaugele näha ja kõik, mida ta teeb, on avalik. Tal pole mitte kusagile varjuda. Nõnda peab ta elama teadmises, et ta on kergesti tabatav ja rünnatav.

Teisest küljest on aga Jeesuse jünger olla väga lihtne: tuleb vaid jääda kindlaks veendumusele, et Jeesus on Issand. Rm 10:9: „Kui sa oma suuga tunnistad, et Jeesus on Issand, ja oma südames usud, et Jumal on ta üles äratanud surnuist, siis sind päästetakse.“ Nõnda ei pea tegema ei karjääri ega pingutama täiendõppega, nagu tavalisel töökohal. Tuleb lihtsalt seista kindlalt. Mt 5:16: „Nõnda paistku teiegi valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas.“

Olgu siis need jõulupühad meile eriti kallid selle kalli valguse pärast, mis on meile usaldatud ja

mida me tohime ka teistele paista lasta. Ja ärgu varjutagu selle valgusekandja ameti raskus meie lootust võidupärjale otse Jumalalt! Aamen.